
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Hovedutvalg helse, omsorg, velferd og oppvekst		

Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker hos barn og unge 2024-2030

Vedlagte dokumenter:

- 1 Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker hos barn og unge 2024-2030

Ikke vedlagte dokumenter:

Ingen.

Hjemmel for behandling:

Delegeringsreglement § 6.4.

Saksopplysninger:

Barnevernsreform og mål for det forebyggende arbeidet

Barnevernsreformen trådte i kraft 01.01.2022. Formålet med endringene er at de samlet sett skal gi et bedre barnevern, slik at flest mulig barn kan få tilpasset hjelp innenfor de ressursene barnevernet og kommunen til enhver tid disponerer. Endringene vil også gi kommunene sterkere insentiver til å jobbe forebyggende. Målene for reformen er endringer innenfor hele oppvekstsektoren i ulike tjenester som barnehage, skole, helse, PPT, barnevern, NAV, etc. Derfor kalles det en oppvekstreform eller barnevernsreform.

På bakgrunn av barnevernsreformen må Snåsa kommune utarbeide en plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker hos barn og unge, jf. Barnevernloven § 15-1. Sett i sammenheng med lovbestemmelsen fra 1.1.2021, om at kommunestyret minst én gang i året skal få en redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten understrekes og styrkes kommuneledelsens politiske og administrative ansvar for å kunne avdekke og rette opp svikt og mangler i barneverntjenesten. Målet er å skape et helhetlig tjenestetilbud tilpasset barn og familier. Reformen stiller derfor krav til ledelse i barnevernet, til kommunens styring av barnevernet og til det samlede familiestøttene arbeidet.

Norge har, sammenlignet med mange andre land, et godt utbygd barnevern, og det er stor oppmerksomhet om barns rettigheter og barns behov. Gjennom innlemmingen av FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen) i norsk lov, er barns stilling som selvstendig rettssubjekt tydeliggjort, og barn har fått egne rettigheter som er førende for alt arbeid knyttet til barn og unge. Barnekonvensjonen slår fast at alle barn og unge har rett til å si sin mening og bli hørt

i alle saker som angår dem selv. Konvensjonen fastslår også at prinsippet om barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Konvensjonen gir alle barn og unge rett til å bli beskyttet mot vold og overgrep og rett til å ha en trygg og god oppvekst, uansett hvem de er og hvor de bor. Snåsa skal ha «barnets beste – prinsippet» som hovedvekt i arbeid med barn og unge. Barn og unge skal bli hørt og deres stemmer skal vektes høyt.

Mål for reformen

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging.
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov.
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt.
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv.

Større kommunalt ansvar for barnevernet

Med barnevernsreformen har kommunene fått et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Dette stiller krav til kommunens styring av barnevernet, til ledelsen i barnevernet og til det samlede familiestøttene arbeidet.

Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

[Les mer om kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker](#)

Med barnevernsreformen har kommunene fått et helhetlig økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem. Egenandeler for statlige barnevernstiltak som akutttiltak og institusjoner har økt kraftig, mens egenandelen for spesialiserte hjelpetiltak er redusert.

Kommunene har også fått et økt faglig ansvar, blant annet gjennom et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem.

Formålet med endringene er at de samlet sett skal gi et bedre barnevern, slik at flest mulig barn kan få tilpasset hjelp innenfor de ressursene barnevernet og kommunen til enhver tid disponerer. Endringene vil også gi kommunene sterkere insentiver til å jobbe forebyggende. Økt økonomisk ansvar blir kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet.

Barnevernsreformen gir en fortsatt tydelig statlig andrelinjetjeneste. Gjennom oppgaveansvar på spesialisert nivå skal det statlige barnevernet utfylle det kommunale nivået i barnevernet.

Reformens proposisjon (prop. 73 L (2016-2017) presiserer at det er viktig at tiltakene settes tidlig inn i familien.

Arbeid med planen

Planarbeidet har hatt to trinn:

- BTI-prosjektet sammen med Steinkjer kommune som den praktiske delen av den forebyggende planen.
- Planarbeidet som omhandler saksarbeidet i å framstille forebyggende plan for omsorgssvikt og atferdsvansker.

Prosjektet BTI sammen med Steinkjer kommune fra 01.01.2022-01.08.24.

Den praktiske gjennomføringen av planen er godt i gang ute på enhetene med etablert handlingsveileder og et system på overordnet nivå for å ivareta og sende sakene til rette instanser gjennom tverrfaglig fordelingsteam.

Snåsamodellen ligger som et viktig fundament i arbeidet med å nå fremtidsbildet i 2030 sammen med BTI-modellen.

Hvert år skal det gis en tilbakemelding til politisk nivå med evaluering av status på arbeidet og en handlingsplan for arbeidet neste arbeidsår.

Vurdering:

Det er administrasjonens vurdering at planen er et godt verktøy både praktisk og planmessig på hvordan kartet og veien skal se ut på det forebyggende arbeidet fram mot 2023.

De viktigste begrunnelsene for dette, er den praktiske delen som utfordrer både barn/foresatte, den enkelte ansatte og enhetene i det å gå inn i sakene tidlig. Vi ser at dette er en viktig forutsetning for å lykkes med det forebyggende arbeidet.

Den andre viktige begrunnelsen for å lykkes, er selve planen som er et godt veikart i seg selv. Der man med faste evalueringspunkter kan finne ut hva som virker eller ikke virker og sette seg nye mål, ett år av gangen. Politikken vil være med hele veien både med informasjon, gi innspill til ny retning og ikke minst, bevilge penger i budsjett prosessen der det er behov.

Noe er allerede passé, eller vi bør ta en vurdering. MOT – kommunen som samfunnsbygger er avsluttet av MOT selv og skal ut av Snåsamodellen. ICDP – er veldig ressurskrevende i form av kursing av ansatte i forhold til oppfølging av barn og foresatte. Fremtiden til programmet bør derfor diskuteres i løpet av det kommende året.

Mange av de forebyggende tiltakene nå er innenfor oppvekst og helse. Dette er en riktig vurdering ut fra at praktiske tiltak og at planen bør få sette seg ordentlig i tjenestene og i administrasjonen.

Ut over dette er det laget en kort handlingsplan for 2024-2025 over hva som bør komme på plass i denne perioden og som skal være en del av den årlige vurdering og tilbakemelding til politisk nivå.

Etter hvert må man også se på alle kommunale tjenester og bygge dem mer inn i planen. Både i form av praktisk arbeid og som en del av planen.

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Hovedutvalget tar forslaget til plan til etterretning og sender «Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker hos barn og unge 2024-2030» ut på høring med høringsfrist 14. oktober. Den sluttbehandles i kommunestyret 31. oktober.